

Welkom**Lied: Kom geest van God ik zal er zijn (ZZZ 507)****Inleiding**

Vandaag vieren we het Pinksterfeest, een feest met een lange geschiedenis.

De Joden noemen het feest Wekenfeest, Sjavoet, omdat het 50 dagen = 7 weken, na Pasen gevierd werd. Vanaf zo ongeveer de tweede eeuw voor Christus werd Grieks de omgangstaal in Palestina. Het wekenfeest werd in die tijd aangeduid met Pentècostè, het Griekse woord voor 50^e(dag). Dat is in het Nederlands verbasterd tot Pinksteren.

Oorspronkelijk was het Wekenfeest een oogstfeest, het wordt genoemd in Exodus 34:22 'Vier het Wekenfeest wanneer je de eerstelingen van de tarweogst binnenhaalt'.

Maar langzamerhand werd op het Wekenfeest meer stilgestaan bij het moment dat God zijn verbond sloot met zijn volk bij de berg Sinaï. Op het feest worden Exodus 19 en 20 gelezen – over het ontvangen van de tien Woorden, naast lezingen uit het boek Ruth, dat meer aan de oogst herinnert.

In het boek Handelingen staat hoe de leerlingen van Jezus na zijn dood bijeen waren tijdens het Wekenfeest / Pinksterfeest en toen gegrepen werden door de geest. Voor de kerk ligt de betekenis van Pinksteren vooral bij dat laatste.

Vandaag zal Leo stilstaan bij het verband tussen de laatste twee betekenissen van Pinksteren: het ontvangen van de tien Woorden en het ontvangen van de Geest.

En ik zal wat mijmeren over wat voor mij de geest en 'in de geest van' betekent.

Lezingen: Johannes 14: 8-11**Handelingen 2: 1-8****Lied: Kom jij beloofde****Overweging 1**

Pinksteren is op de vijftigste dag na Pasen. De lezing uit Handelingen verwijst daar naar. Die vijftigste dag na Pasen/Pesach is ook een belangrijke Joodse feestdag. Het is de dag waarop de Joden het verbond tussen God en Israël gedenken. Dat verbond is gesloten bij de berg in de Sinaï. Daar maakt Mozes de tien woorden bekend als bijzonder gedeelte van de Thora. Dus juist op die vijftigste dag, de dag van het Wekenfeest, vieren wij het Pinksterfeest. Waarom juist op die dag?

Die tien woorden worden in de christelijke kerken vaak aangehaald als de tien geboden of de Wet des Heeren. Hoewel er in de tien woorden geboden en verboden staan, is deze tekst geen wetboek, zoals wij nu wetten hebben. Het is geen opsomming van strafbare feiten, het zijn geen dwingende regels. Het is een soort proclamatie. Het is een tekst om lang over door te denken. Een meditatieve tekst die ieder zich eigen moet maken, die ieder zich ter harte moet nemen, zodat het een richtsnoer voor je leven wordt.

Deze tien woorden worden, zo vertelt het verhaal, door God in twee stenen tafelen gegrift. Ze bestaan uit twee delen, tweemaal vijf woorden. De eerste vijf woorden gaan over wie deze God is. Hij maakt zich kenbaar met een Naam met vier letters, maar onuitspreekbaar. Die ons heeft doen uittrekken uit het land Egypte uit het slavenhuis. Die zich om de minste mensen bekommert en hen bevrijdt.

En de tweede groep van vijf Woorden gaat over wie onze naaste is en hoe wij met die naasten zullen omgaan. Dat ik mijn naaste niet dood, verdruk, besteel of verneder, maar dat ik mijn naaste moet respecteren.

Deze twee groepen van de tien Woorden zijn diepgaand met elkaar verbonden. God is er ook voor mijn naaste. En als ik mij boven een ander wil verheffen, zal God mijn naaste bijstaan en mijn tegenstander zijn.

In de vier evangeliën wordt verteld over Jezus en hoe hij deze Tien Woorden als nieuw aan ons voorleeft. Hij leert zijn leerlingen met nieuwe ogen naar die God, zijn Vader en naar onze naaste te kijken. Jezus blijkt voor ons Mensenzoon en Zoon van God. In hem zien we hoe de tien Woorden tot leven komen. Hij blijkt onze naaste.

En juist Jezus is door zijn naasten verraden, verloochend, gedood. Maar daar is de geschiedenis niet geëindigd, maar blijkt een nieuwe fase in te gaan. Hij is opgestaan uit de dood en is aan zijn leerlingen verschenen. En dan breekt met Pinksteren dit inzicht naar buiten en wordt bekend, begeesterend actief. Het verbond staat in een nieuw licht.

Gedicht: **We are seven** (William Wordsworth) – (gedeeltelijk voorgelezen)

Overweging 2

Het meisje in het gedicht 'We are seven', dat we net hoorden, weet heel goed dat haar zusje en broertje dood zijn. Ze liggen op het kerkhof direct naast hun huis. Maar voor haar horen ze er nog helemaal bij. Ze breidt haar sokken op het kerkhof naast hun graven, zingt er een liedje voor hen en 's avond bij mooi weer eet ze er haar eten op, om zo bij hen te zijn – het staat in een gedeelte van het gedicht dat niet werd voorgelezen.

Voor haar zijn ze nog steeds met zijn zevenen.

Bij inheemse volken voelen mensen dat vaak ook zo. Hun voorouders zijn nog bij hen, hun geesten waren nog rond, ze worden geëerd met speciale rituelen en betrokken bij belangrijke besluiten. In zulke culturen is een sterk gevoel van staan in een keten van geslachten, van doorgeven aan komende generaties wat van vorige generaties is geleerd.

En zelfs in onze individualistische maatschappij kennen de meesten van ons wel zo'n gevoel. Als iemand die voor jou belangrijk was er niet meer is, dan voel je je heel alleen staan. Maar je voelt soms ook de geest van hem of haar. En die geest zet je ertoe aan om te doen wat je door hem of haar belangrijk bent gaan vinden. Om zijn of haar weg in jou voort te zetten op jouw manier en met jouw accenten en mogelijkheden.

Dat is precies wat er op Pinksteren gebeurt en dat is voor mij ook de boodschap van Pinksteren. Jezus is er niet meer, maar zijn leerlingen raken zo vervuld van Zijn geest, dat zij in vuur en vlam raken en iedereen om hen heen duidelijk konden maken waar het bij Jezus en door Jezus om ging. Zij zijn, om het te zeggen in een uitdrukking die overduidelijk is ontleend aan het pinksterverhaal, begeesterd door Jezus; en ze proberen te leven in Zijn geest. En zo leeft Hij op in hen.

Leven in de geest van Jezus is leven in de geest van hem die Jezus 'Vader' noemt. We lezen in het evangelie van Johannes dat Jezus tegen Philippus zegt – ik herformuleer het iets: 'De dingen die ik spreek, spreek ik niet zelf, maar de Vader in mij'. Jezus leeft in de geest van de vader.

De geest van Pinksteren, de geest van Jezus, de geest van de vader – Leo sprak er over in zijn overweging – is een geest van verbinding – met God en met elkaar.

De tijdgeest van onze samenleving is een heel andere geest. Die geest heeft de meesten van ons heel wat welvaart gebracht, maar ten koste van anderen. Want ten diepste is het een geest van ieder voor zich, een geest van pakken wat je pakken kunt, een geest van na ons de zondvloed.

Toen iemand eens zei 'We moeten rekening houden met wat ons handelen kan betekenen voor de generaties na ons' werd hem tegen geworpen 'Waarom zou ik daar rekening mee moeten houden? Ze hebben toch niets voor mij gedaan?' In zekere zin is dat kenmerkend voor de tijdgeest.

Hoe krijg je de tijdgeest omgebogen naar die geest van verbondheid en compassie, die recht doet aan de naaste en aan de aarde?

Het is goed om dan te bedenken dat we er niet alleen voor staan.

We staan in een keten van mensen die er niet meer zijn, maar wier geesten nog bij ons zijn: de geesten van Mahatma Ghandi en van Martin Luther King, van Jezus van Nazareth en van Nelson Mandela, van Aad Spruit en van Ko de Graaff, van Salvador Allende en Dietrich Bonhoeffer om er zo maar een paar te noemen. We trekken op met hen en met allen die nu leven in die geest.

Ik sluit af met een kort gebed van Jan van Opbergen.

Ga mee met ons. Wie zijn we zonder U?

Een mens gaat dood aan enkel toen en nu.

Licht op in ons, wees vuur en vlam van hoop,

houd steeds de toekomstmens in ons ten doop.

Lied: Adembenemend nieuw (NLF 67)

Voorbeden

Tafellied: Dat wij leven (VL 664-666)

Breken en delen

Lied: Onze Vader (VL667)

Reactie, Collecte voor de stichting Straatpastoraat.

Zegen

Hart vermoedt het komende,
verstand wikt en weegt het,
God geve het of zeg niet God,
zeg bron van vrijheid, genade.
Ga dan jouw weg in vrijheid
tot zegen van je naaste,
vergevend voor zijn tekorten,
genadig voor zijn schulden.

Lied: Ooit in schaduw van rozen (VL916)